

BEZPEČNOST HRAČEK

Dětem nesmí hrozit
žádné nebezpečí

Evropská komise
Podnikání a průmysl

V Evropské unii žije přibližně **80 milionů dětí** mladších 14 let a v sektoru zabývajícím se výrobou hraček a her působí asi **2 000 firem** zaměstnávajících více než **100 000 lidí**, přičemž většina z nich jsou malé a střední podniky (MSP).

Hračky a hry jsou pro rozvoj dítěte zásadně důležité. Za zaručení bezpečnosti svých výrobků odpovídají výrobci, ovšem na zajištění toho, aby hračky prodávané v evropských obchodech splňovaly veškeré bezpečnostní požadavky, se musí podílet také dovozci, notifikované subjekty a národní orgány.

Je zásadně důležité, aby bezpečnostní normy a požadavky na bezpečnost dokázaly udržet krok s nejnovějšími trendy ve výrobě hraček, především s ohledem na neustálý vývoj nových materiálů a výrobních technologií.

Vnitřní trh s hračkami, v jehož rámci byly harmonizovány bezpečnostní požadavky na hračky v rámci celé EU, pozitivně přispěl k rozvoji celého hračkářského sektoru a k ochraně spotřebitele. Nová **směrnice o bezpečnosti hraček** zpřísňuje ustanovení týkající se vynutitelnosti a zavádí nové bezpečnostní požadavky, které dětem i do budoucna zaručí co nejvyšší úroveň ochrany.

Nová směrnice upravuje stávající pravidla týkající se prodeje hraček v EU vyrobených nebo do EU dovezených s cílem snížit počet nehod souvisejících s použitím hraček a dosáhnout dlouhodobě příznivých dopadů na zdraví.

V současné době jsou pro Evropu nejdůležitějším exportním partnerem USA a v případě importu je to Dálný východ. Pro evropský hračkářský průmysl je jednou z hlavních obchodních příležitostí exportní potenciál vysoce kvalitních evropských výrobků, který Komise podporuje zlepšováním podmínek přístupu na trhy třetích zemí.

Tento dokument je součástí řady informačních přehledů, jejichž cílem je obecný přehled změn zavedených novou směrnicí o bezpečnosti hraček přijatou v roce 2009 (SBH 2009). Cílem informačních přehledů TIE/EK je poradit výrobcům hraček v EU s prováděním SBH 2009. Zvláště se zaměřujeme na povinnosti výrobců.

SBH 2009 zpřísňuje pravidla stanovená SBH 1988. Nová legislativa požaduje úpravu výrobního procesu i nové postupy v dodavatelském řetězci.

SBH 2009 byla zveřejněna v *Úředním věstníku Evropské unie* dne 30. června 2009 a vstoupila v platnost dne 20. července 2009. Obecná ustanovení SBH 2009 budou platit pro hračky uvedené na trh od 20. července 2011, ustanovení o chemických vlastnostech budou platit pro hračky uvedené na trh od 20. července 2013 (prodloužení přechodného období pro chemické vlastnosti o dva roky). V praxi to znamená, že **hračky odpovídající SBH 1988 bude možné uvádět na trh do 19. července 2011, v případě určitých ustanovení o chemických vlastnostech do 19. července 2013.**

OBLAST PŮSOBNOSTI SMĚRNICE O BEZPEČNOSTI HRAČEK 2009

Oblast působnosti směrnice o bezpečnosti hraček je uvedena v článku 2. Je zde uvedena definice hračky, a tím i určení, zda daný výrobek spadá do oblasti působnosti směrnice:

„Výrobky navržené nebo určené, výlučně či nevýlučně, ke hraní dětem mladším 14 let.“

V porovnání s SBH 1988 je zde nová jen formulace „výlučně či nevýlučně“, která byla připojena, aby uvedla, že výrobek nemusí být výhradně určen ke hraní, aby mohl být považován za hračku. Za hračky jsou tedy považovány i výrobky s dvojí funkcí (např. kroužek na klíče, který má medvídko jako přívěsek).

SBH 2009 uznává existenci „šedé zóny“ pro klasifikaci výrobků jako hračky. Příloha I SBH 2009 uvádí příklady výrobků, které není možné považovat za hračky, ale mohlo by v jejich případě dojít k omylu.

SBH 2009 (čl. 2 odst. 2) dále uvádí omezené množství výrobků, které odpovídají definici hračky, na něž se však SBH 2009 nevztahuje.

Je důležité uvést, že nová definice slova hračka byla vytvořena tak, aby odpovídala současné praxi výrobců hraček.

POSTUP POSUZOVÁNÍ SHODY

Před uvedením jakékoli hračky na trh musí proběhnout postup posuzování shody. Podrobnosti postupu, například kdo jej musí provést a jakým způsobem, jsou stanoveny v SBH 2009. Níže uvádíme stručný přehled.

Cíl posuzování shody

Cílem postupu posuzování shody je prokázat výrobci i orgánům veřejné správy, že hračka, jež byla uvedena na trh, splňuje právní požadavky stanovené SBH 2009.

Definice posuzování shody

Posuzování shody je postupem, kterým výrobce prokazuje, že jeho hračka splňuje platná bezpečnostní kritéria stanovená směrnicí. Výrobce musí zažádat o jeden ze dvou možných postupů, a to v závislosti na povaze hračky:

1. Interní ověření

Interní ověření se použije v případě, že harmonizované normy pokrývají všechny příslušné požadavky na bezpečnost hračky. V takovém případě musí výrobce použít stávající harmonizované normy a zajistit, aby byla hračka ve shodě s nimi. Výrobce musí dále použít postup interního řízení výroby stanovený v modulu A přílohy II rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 768/2008/ES. Modul A nevyžaduje účast oznámeného subjektu.

Fotolia©losif Szasz-Fabian

2. Ověření třetí osobou

Shoda s typem či modulem B se často nazývá „ES přezkoušení typu“. ES přezkoušení typu a osvědčení se vyžadují v případě, že:

- *neexistují harmonizované normy;*
- *výrobce harmonizované normy nepoužil nebo je použil pouze částečně;*
- *jedna či více harmonizovaných norem byla vydána s omezeními; nebo*
- *výrobce se domnívá, že povaha, návrh, konstrukce nebo účel hračky vyžaduje ověření třetí osobou.*

V takovém případě předloží výrobce oznámenému subjektu model hračky za účelem provedení ES přezkoušení typu. Oznámený subjekt provede podle modulu B přezkoušení technického návrhu hračky a ověří a potvrdí, že technický návrh hračky odpovídá požadavkům SBH 2009 tím, že vystaví osvědčení ES přezkoušení typu. Je důležité upozornit, že modul B pokrývá pouze fázi návrhu, přičemž modul C pokrývá fázi výroby a následuje po modulu B.

Podle modulu C výrobce zajišťuje shodu hraček s typem popsáním v osvědčení ES přezkoušení typu a s odpovídajícími požadavky platných legislativních nástrojů. Shoda se posuzuje vzhledem ke schválenému osvědčení ES přezkoušení typu vydanému podle modulu B. Na rozdíl od modulu B nevyžaduje modul C účast oznámeného subjektu.

Rozdíl mezi posuzováním bezpečnosti a posuzováním shody

Cílem posuzování bezpečnosti je identifikovat nebezpečí, která může hračka představovat, a posoudit možné expozice těmto nebezpečím. Na rozdíl od toho slouží postup posuzování shody pro předložení očividných důkazů toho, že hračka splňuje právní požadavky stanovené v SBH 2009.

Obvykle se provádí posuzování bezpečnosti předtím, než se hračka přeloží k postupu posuzování shody (přestože je možné je provést i později), a musí být provedeno před uvedením hračky na trh.

POSTUP POSUZOVÁNÍ BEZPEČNOSTI

Definice posuzování bezpečnosti

Posuzování bezpečnosti vyžaduje, aby výrobce identifikoval nebezpečí, která může hračka představovat, a posoudil možné expozice těmito nebezpečím. Tento proces je podle SBH 2009 povinný a musí být proveden před uvedením hračky na trh.

Rozsah posuzování bezpečnosti

Za posuzování bezpečnosti odpovídá výrobce. Posuzování bezpečnosti musí být provedeno před uvedením hračky na trh Společenství. Musí pokrývat různá chemická, fyzikální, mechanická, hygienická, elektrická nebezpečí i nebezpečí hořlavosti a radioaktivity, která může hračka představovat. Seznam různých požadavků, které musí výrobce posoudit ve vztahu s těmito nebezpečími, je uveden v příloze II SBH 2009.

Mnohé z těchto požadavků jsou uvedeny v harmonizovaných normách pro bezpečnost hraček, výrobce však musí posoudit, zda norma obsahuje nějaké mezery a/nebo zda existují vlastnosti hračky, jež mohou představovat nebezpečí. Výsledek posuzování bezpečnosti stanoví, který postup posuzování shody je třeba použít, a stanoví také kroky vhodné pro minimalizaci rizika a/nebo pro testování.

Výrobce musí uchovávat posouzení bezpečnosti v technické dokumentaci po dobu deseti (10) let od doby uvedení hračky na trh.

UPOZORNĚNÍ

Obecná pravidla

Obecná upozornění, která specifikují omezení pro uživatele, je třeba poskytnout spolu s hračkou, je-li to vhodné v zájmu bezpečného použití. Dále uvádí část B přílohy V SBH 2009, že pro některé kategorie hraček je zapotřebí zvláštních upozornění.

Mimo závazných požadavků stanovených v SBH 2009 jsou upozornění, která musí být uvedena u některých kategorií hraček, uvedena také v harmonizovaných normách.

Členský stát může na svém území stanovit, že musí být upozornění napsána v jazyce či v jazycích, kterým spotřebitelé snadno porozumí. Toto je předmětem rozhodnutí členského státu.

Umístění upozornění

Výrobce vyznačí upozornění zřetelně viditelným, dobře čitelným, snadno srozumitelným a přesným způsobem.

Upozornění se musí nacházet na hračce, na připojeném štítku nebo na obalu. Je-li zapotřebí, musí být upozornění uvedena také v návodu k použití.

Je důležité zmínit, že pokud se hračka prodává bez obalu, musí být upozornění umístěno přímo na hračce samotné. Pro splnění požadavků SBH 2009 nepostačuje umístit upozornění na prezentačním pultovém boxu/stojanu.

Upozornění, která mají vliv na rozhodnutí o koupi hračky, například upozornění uvádějící minimální a maximální věkovou hranici pro uživatele a zvláštní upozornění uvedená v příloze V části B SBH 2009, musí být umístěna na spotřebitelském obalu či být jiným způsobem pro spotřebitele viditelná ještě před koupí, a to i v případě nákupu přes internet.

Zvláštní upozornění

Omezení týkající se uživatele musí uvádět přinejmenším minimální nebo maximální věkovou hranici pro uživatele. Je-li to zapotřebí, musí uvádět i schopnosti či vlastnosti, které musí mít uživatel pro to, aby dokázal používat hračku bezpečně (např. schopnost sedět bez opory, minimální a maximální hmotnost uživatele, nutnost používat hračku pod dohledem). Hospodářský subjekt si může vybrat mezi piktogramem a verbální formulací (může být i obojí):

Upozornění – Nevhodné pro děti mladší 36 měsíců

V každém případě musí být před verbální formulací a/nebo piktogramem umístěno slovo „upozornění“.

Zvláštní upozornění „Nevhodné pro děti do 3 let“ a piktogram popsany v části B přílohy V SBH 2009 v souvislosti s dětmi do 3 let nesmí být používány u hraček, jež jsou určeny pro děti do 3 let.

Obecněji řečeno, zvláštní upozornění pro některé kategorie hraček nesmí být v rozporu se zamýšleným použitím hračky, jež je dané její funkcí, rozměrem a vlastnostmi.

Bude-li zapotřebí, může Evropská komise navrhnout znění zvláštních upozornění pro některé kategorie hraček.

VYSLEDOVATELNOST

SBH 2009 uvádí

Každý výrobce musí zajistit, aby mohla být jeho hračka identifikována. Je možné to provést uvedením typu, série, sériového čísla, čísla modelu nebo jiného prvku umožňujícího identifikaci hračky. Na hračce musí být také uvedeno jméno výrobce a zapsaný obchodní název/značka. Je třeba také uvést jedinou kontaktní adresu výrobce.

Pokud velikost nebo povaha hračky neumožňuje, aby byl přímo na ní uveden požadovaný identifikační údaj a informace o výrobci, musí výrobce tyto údaje umístit na obal nebo do dokladu přiloženého k hračce. Je důležité upozornit, že adresa, na které je možné kontaktovat výrobce, musí být poštovní adresou s uvedením ulice nebo veřejné poštovní schránky (za kontaktní adresu není možné považovat internetovou stránku).

Pokud hračku uvede na trh dovozce, musí se na hračce nacházet také jméno dovozce, zapsaný obchodní název/značka a jediná kontaktní adresa. Není-li možné tyto údaje umístit na hračce, musí být uvedeny na obalu nebo v dokladu přiloženém k hračce.

Možnosti pro výrobce

Výrobci si mohou svobodně zvolit prvek, který chtějí na hračce použít za účelem její identifikace. Podmínkou je zajištění výsledovatelnosti.

PROHLÁŠENÍ O SHODĚ

Při uvedení hračky na trh musí výrobce vypracovat ES prohlášení o shodě. Vypracováním tohoto prohlášení výrobce potvrzuje a přebírá odpovědnost za soulad hračky se základními požadavky SBH 2009.

Výrobce nebo oprávněný zástupce se sídlem v EU musí uchovat ES prohlášení o shodě po dobu deseti (10) let od okamžiku, kdy je hračka uvedena na trh.

Prohlášení o shodě musí být přeloženo do jazyků, které vyžaduje členský stát, na jehož trh je hračka uvedena nebo poskytnuta.

ES prohlášení o shodě musí uvádět, že byly splněny bezpečnostní požadavky stanovené SBH 2009, a musí obsahovat minimálně (vzor naleznete v příloze III SBH 2009):

- *(jedinečné) identifikační číslo hračky;*
- *jméno a adresu výrobce nebo jeho zplnomocněného zástupce;*
- *formulaci: „Toto prohlášení o shodě se vydává na výhradní odpovědnost výrobce“;*
- *předmět prohlášení (včetně barevného vyobrazení);*
- *odkazy na příslušné harmonizované normy, které byly použity, nebo na specifikace, na jejichž základě se shoda prohlašuje;*
- *(případně) formulaci, že „oznámený subjekt... (název, číslo)... provedl... (popis zásahu)... a vydal osvědčení“;*
- *další informace, například datum vydání, místo vydání, podpis výrobce a funkce podepisující osoby.*

Rádi bychom upozornili, že také dovozce musí uchovat kopii ES prohlášení o shodě po dobu deseti (10) let od okamžiku, kdy je hračka uvedena na trh.

ES prohlášení o shodě se může týkat více než jedné hračky, a to za předpokladu, že jsou splněny výše uvedené požadavky. ES prohlášení o shodě však musí být průběžně aktualizováno pro případ provedení nezbytných změn.

ZDROJE INFORMACÍ

<http://ec.europa.eu/enterprise/toys>

KONTAKT

intl-reg-agreements-toys@ec.europa.eu

TOY INDUSTRY OF EUROPE

Boulevard de Waterloo, 36
1000 Brussel
www.tietoy.org

GRŮ PRO PODNIKY A PRŮMYSL

Rue Belliard, 100
1049 Brussel
http://ec.europa.eu/enterprise/index_en.html

Directorate-General for Enterprise and Industry

WE MEAN BUSINESS

Design: R4 unit DG ENTR
Photos: Andrey Kostev

Tento informační přehled odráží naše chápání znění SBH 2009
zveřejněného v *Úředním věstníku Evropské unie* dne
30. června 2009 a jeho výhradním účelem je obecným způsobem
osvětlit určitá ustanovení uvedeného znění.

ISBN 978-92-79-16877-2

9 789279 168772

Úřad pro publikace